

Motion om att kartlägga förekomsten av homo- och transfobi i Stockholms stads verksamheter

Motion av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han föreslår att kommunstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga förekomsten av homo- och transfobi i Stockholms stads verksamheter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Civil Rights Defenders, RFSL och RFSU.

Civil Rights Defenders, RFSL och RFSU har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret svarar att stadens verksamheter ska vara trygga och inkluderande för alla oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsskarakteristika. I kommunfullmäktiges budget och program för de mänskliga rättigheterna framgår detta tydligt genom skrivningar om en öppen och jämlik stad för alla där diskriminering inte tolereras.

Kulturnämnden anser att det är viktigt att arbeta med att motverka homo- och transfobi i Stockholms stads verksamheter. Nämnden hänvisar till arbetet med att implementera Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna och den handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck som är kopplad till programmet.

Socialnämnden svarar att man arbetar systematiskt för att förebygga och motverka all diskriminering, bland annat genom obligatoriska inslag i arbetsplatsträffar och

löpande kartläggning av kränkande särbehandling. Nämnden rapporterar att få anmälningar har inkommit, och av dessa rör inga homo- eller transfobi.

Utbildningsnämnden instämmer i vikten av att arbeta strategiskt mot homo- och transfobi för att bidra till en mer inkluderande och rättvis stad för alla. Nämnden bedömer det som svårt att på ett adekvat sätt göra den efterfrågade kartläggningen utifrån metodologiska utmaningar och integritetsaspekter.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att en eventuell kartläggning skulle behöva omfatta flera sexuella läggningar/könsidentiteter och att frågan redan är central i dialogen med föreningslivet. Nämnden har ett system för att följa upp arbetet med mänskliga rättigheter

Järva stadsdelsnämnd instämmer i att staden har ett ansvar att arbeta för att alla som verkar och vistas i staden bemöts med respekt och att diskriminering och fördomar motverkas. Nämnden anser att en kartläggning även bör omfatta/undersöka diskriminering och förtryck som drabbar personer som är bi, queer, intersex och/eller asexuella samt föreslår nämnden att civilsamhället involveras i kartläggningen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholm ska vara en stad där alla öppet kan leva ut sin identitet, kärlek, sexualitet och sina könsuttryck baserat på lika värde, respekt och samtycke, utan fara för att bli diskriminerad och/eller trakasserad.

Det är en av anledningarna till att den rödgröna majoriteten tagit initiativ till att se över stadens arbete med de mänskliga rättigheterna genom Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna och att ytterligare konkretisera det genom *Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter 2030* som nu är ute på remiss inför beslut i kommunfullmäktige. I detta arbete återfinns det innehåll motionären efterfrågar.

En utgångspunkt för arbetet är att ge ett tydligt uppdrag till stadens verksamheter att medarbetare bemöter alla invånare respektfullt oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könskaraktäristika. I det ingår att man i verksamheterna förebygger och bekämpar diskriminerande fördomar, beteenden, språkbruk och bilder. Vi säkerställer också att lärare, annan skolpersonal och förskolepersonal har förutsättningar att agera aktivt när de ser eller får information om kränkningar, våld och diskriminering mot barn och unga på grund av sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könskaraktäristika.

Arbetet med de mänskliga rättigheterna i staden kommer att rapporteras till kommunfullmäktige, vart annat år. Inom ramen för detta har staden möjligheter att fånga upp hbtqi-personers erfarenheter och upplevelser genom bland annat enkäter och andra kvalitativa datainsamlingsmetoder. Tillsammans med analyser av inkomna anmälningar kommer det att svara på motionärens önskan om ett gott

kunskapsunderlag i syfte att stärka arbetet med en öppen stad, och som också svarar mot behovet av den breda bild av diskriminering av hbtqi-personer som remissinstanserna svarar att de behöver.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets och utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtanden.

Bilaga

Motion om att kartlägga förekomsten av homo- och transfobi i Stockholms stads verksamheter, dnr KS 2025/442-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra

Det är positivt att staden arbetar både aktivt och brett med dessa frågor, och det är förstås välkommet att inga anmälningar grundade i homo- eller transfobi inkommit till Diskrimineringsombudsmannen. Det visar på en viss styrka i det arbete som redan bedrivs och på att det finns en medvetenhet inom organisationen.

Föredragande borgarråd hänvisar till arbetet med de mänskliga rättigheterna där majoriteten tagit fram ett handlingsprogram. Framtagande av underlag och åtgärder för att motverka homo- och transfobi ska således ske som en del i genomförandet av Stockholms stads nya program för mänskliga rättigheter och handlingsplanen för att motverka rasism. Som vi framfört tidigare fokuserar programmet ofta på information och kunskapshöjande insatser men vi har också velat betona vikten av att även fokusera på konkreta åtgärder och stöd riktade till personer som drabbas, t.ex. hur de ska kunna ta tillvara sina rättigheter. Insatsen är därför otillräcklig.

Vi vill samtidigt understryka att flera remissvar i stor utsträckning fokuserar på relationer och diskriminering mellan medarbetare. Även om det självfallet är en viktig fråga att ta på allvar, var motionens syfte framför allt att belysa och undersöka brukarperspektivet – det vill säga hur personer som möter stadens verksamheter uppfattar sitt bemötande. För stadens trovärdighet och förtroende är det centralt att säkerställa att alla stockholmare, oavsett bakgrund eller identitet, kan känna sig trygga med att bemötas med respekt och värdighet när de kommer i kontakt med våra verksamheter.

Vi konstaterar vidare att det fortfarande är förhållandevis få verksamheter som är HBTQ-certifierade. Att arbeta med HBTQ-certifiering är en viktig, och i sammanhanget relativt enkel, metod för att stärka kunskap, skapa medvetenhet och

förbättra bemötandet av dessa målgrupper. En certifiering är inte en slutpunkt, men den innebär ett konkret och systematiskt arbetssätt för att höja kompetensen och bidra till ett inkluderande klimat i hela staden.

Det är därför angeläget att Stockholms stad fortsätter att utveckla och fördjupa sitt arbete, med särskilt fokus på brukarnas erfarenheter. Att stärka förtroendet för stadens verksamheter handlar inte bara om att förebygga diskriminering mellan medarbetare, utan också om att aktivt visa att alla stockholmare är välkomna och respekterade i de miljöer där staden möter människor i deras vardag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 26 november 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han föreslår att kommunstyrelsen kartlägger förekomsten av homo- och transfobi i Stockholms stads verksamheter. Motionären beskriver stadens ansvar att säkerställa att alla människor möts med respekt i stadens verksamheter och att diskriminering och fördomar motverkas.

En kartläggning av förekomsten av homo- och transfobi i stadens verksamheter är enligt motionären ett viktigt steg i arbetet mot diskriminering. Motionären föreslår därför följande:

1. att ge Stockholms stads kommunstyrelse i uppdrag att kartlägga förekomsten av homo- och transfobi inom stadens samtliga verksamheter
2. att kartläggningen ska inkludera en analys av anmälningar om diskriminering och hatbrott samt en dialog med civilsamhällets organisationer
3. att resultaten från kartläggningen ska ligga till grund för ett strategiskt arbete med åtgärder för att motverka homo- och transfobi i stadens verksamheter
4. att årligen följa upp och redovisa arbetet mot homo- och transfobi i samband med stadens ordinarie rapportering om jämlikhet och diskriminering.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Civil Rights Defenders, RFSL och RFSU.

Civil Rights Defenders, RFSL och RFSU har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	5
Kulturnämnden	6
Socialnämnden.....	7
Utbildningsnämnden.....	8
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	9
Järva stadsdelsnämnd	11
Reservationer m.m.	13

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill understryka att stadens verksamheter ska vara trygga och inkluderande för alla oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsskarakteristika. I kommunfullmäktiges budget framgår detta tydligt genom skrivningar om en öppen och jämlik stad för alla där diskriminering inte tolereras.

Genom kommunfullmäktiges beslut i december 2024 om *Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna* har stadens arbete med mänskliga rättigheter förtydligats och i detta ingår att motverka alla former av diskriminering.

Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter 2030 är ute på remiss inför beslut i kommunfullmäktige. Handlingsplanen ger vägledning i arbete som är i linje med motionärens förslag. Några exempel på mål i handlingsplanen är:

- Stadens medarbetare bemöter alla invånare respektfullt och anpassat efter individens behov – oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsskarakteristika.
- Stadens verksamheter förebygger och bekämpar diskriminerande fördomar, beteenden, språkbruk och bilder.
- Lärare, annan skolpersonal och förskolepersonal har förutsättningar att agera aktivt när de ser eller får information om kränkningar, våld och diskriminering mot barn och unga på grund av sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsskarakteristika.
- Stadens verksamheter arbetar med enkäter, intervjuer och referensgrupper för att särskilt fånga hbtqi-personers behov och erfarenheter.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 juni 2025 följande.

Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Kristina Lutz m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen anser att det är viktigt att arbeta med att motverka homo- och transfobi i Stockholms stads verksamheter. Att inte utsättas för homo- och transfobi är en mänsklig rättighet. Att undanröja strukturer som verkar diskriminerande är en förutsättning för att säkra alla stockholmares rätt till kultur.

Kulturförvaltningen arbetar för att Stockholm ska växa med kultur och att stockholmarna ska ha lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Stockholmarna

ska möta konst och kultur präglad av hög kvalitet, mångfald i kulturella uttryck, bredd i antalet aktörer och tillgängligt för alla. Alla ska känna sig trygga och inkluderade och Stockholms kulturliv ska vara relevant för alla. Olika former av homo- och transfobi är tydliga hinder i arbetet med att säkra alla stockholmares rätt att ta del av och utöva kultur. Att undanröja strukturer som verkar diskriminerande är därför en förutsättning för att säkra alla stockholmares rätt till kultur.

Kulturförvaltningen ska, i likhet med stadens övriga förvaltningar och bolag, implementera Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (KS 2023/1159). En av de handlingsplaner som ska tas fram kopplat till programmet är Handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (hbtqi). Ett av fokusområdena i programmet för de mänskliga rättigheterna är kunskap och information. Detta inkluderar att ta fram relevant statistik och annat underlag som kan ligga till grund för analyser och åtgärder. Kulturförvaltningen anser att detta bör ske som en integrerad del av förvaltningens ordinarie verksamhetsutveckling.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen förhåller sig enligt lag till samtliga diskrimineringsgrunder, genom att göra dem kända och arbeta aktivt med dessa. Utöver lagkrav finns exempelvis även Stockholms stads personalpolicy som tar avstamp i att alla stadens verksamheter ska kännetecknas av respekt för alla människors lika värde. Den beskriver förhållningssätt och förväntningar och krav på chefer och medarbetare. I årshjulet för APT är arbetet med aktiva åtgärder för att minska risken för diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter med som ett obligatoriskt inslag. Det innebär att samtliga enheter inom socialförvaltningen lyfter diskrimineringsgrunderna och samtalar kring lika rättigheter och möjligheter.

Socialförvaltningen arbetar utifrån Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna. Alla nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att säkerställa de mänskliga rättigheterna i sina verksamheter.

Målet är att Stockholms stad är en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Nämnder och bolagsstyrelser synliggör i samband med ordinarie uppföljningsprocesser resultat och utmaningar i arbetet med de mänskliga rättigheterna och jämlika levnadsvillkor för alla stockholmare med särskilt fokus på: Att förebygga och motverka diskriminering och rasism, tillgodose barnets rättigheter,

hbtqi-personers rättigheter, jämställdhet, nationella minoriteters och urfolket samernas rättigheter, äldre personers rättigheter och rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Kartläggning av kränkande särbehandling, trakasserier och dylikt sker kontinuerligt vad gäller samtliga diskrimineringsgrunder bland annat genom medarbetarundersökningar.

Den låga andel anmälningar av kränkande särbehandling som kommer socialförvaltningen tillhanda medför att förvaltningen har god kännedom om bakgrunden till anmälan. Inga anmälningar har sin grund i homo- eller transfobi. Inga anmälningar till Diskrimineringsombudsman eller anmälan om hatbrott har kommit socialförvaltningen till kännedom. Förvaltningen ser inte effekter av homo- och transfobi som något som sticker ut från övriga diskrimineringsgrunder och av den anledningen inte någon anledning att hantera det separat från övriga diskrimineringsgrunder.

Inga anmälningar är inte likställt med att ingen har upplevt sig diskriminerad i stadens verksamheter. Mörkertal kan finnas och därför arbetar förvaltningen strategiskt och strukturerat för att förebygga, motverka och hantera alla former av diskriminering.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen instämmer i vikten av att arbeta strategiskt mot homo- och transfobi för att bidra till en mer inkluderande och rättvis stad för alla. Det framgår av skollagen (2010:800) och diskrimineringslagen (2008:567) att barn och elever har rätt till en skolgång fri från kränkande behandling och diskriminering. Arbetet mot kränkningar och trakasserier är också prioriterat inom stadens skolor.

Utbildningsförvaltningen har svårt att se hur man på ett adekvat sätt ska kunna genomföra en kartläggning gällande förekomsten av homo- och transfobi med elever i stadens skolor eftersom det finns flera metodologiska utmaningar och integritetsaspekter att ta hänsyn till. Om staden väljer att göra en kartläggning bör man utgå från anmälningar om diskriminering och hatbrott som har inkommit under de senaste åren samt ha en nära dialog med organisationer i civilsamhället. Förvaltningen tror inte att en sådan kartläggning ger en fullständig bild men ser att

den skulle kunna vara ett stöd i arbetet framåt för stadens alla förvaltningar och bolag i arbetet med att motverka homo- och transfobi.

Vidare anser förvaltningen att skolornas ansvar och roll är att utveckla arbetet och samtalen kring frågor om könsidentitet, sexuell läggning, könsnormer, jämställdhet och hedersrelaterat våld och förtryck, vilket är en del i arbetet med att motverka kränkningar och diskriminering. Stadens skolor får också stöd av förvaltningen som regelbundet erbjuder utbildningar med fokus på våldsprevention och att motverka kränkningar, trakasserier och diskriminering. I utbildningarna ingår även utrednings- och åtgärdsskyldigheten som skolpersonal har när de får kännedom om att en elev upplever sig trakasserad.

Utbildningsförvaltningen kommer också att fortsätta utveckla arbetet med *Mentorer i våldsprevention* (MVP), där elever och personal tränas i att uppmärksamma och ingripa när de exempelvis hör kommentarer, nedsättande skämt, gester eller utfrysning. Under året kommer även det våldspreventiva materialet *Tåget* att testas på omkring 15 skolor. Därutöver har förvaltningen och några skolor ett pågående samarbete med RFSL¹ för att ta fram ett nytt material, *Vi finns överallt! – hbtqi på schemat*. Materialet ska ge stöd till lärare och annan skolpersonal i arbetet med hbtqi. Förvaltningen planerar även för att under kommande läsår erbjuda utbildning kring hur man kan skapa en transinkluderande miljö och skola.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 augusti 2025 följande:

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer med motionären om vikten av att Stockholms stad verkar för att alla som verkar eller vistas i staden ska bemötas av respekt och att ingen ska diskrimineras eller utsättas för fördomar.

Stadsdelsförvaltningen kommenterar motionärens förslag nedan.

1. ge Stockholms stads kommunstyrelse i uppdrag att kartlägga förekomsten av homo- och transfobi inom stadens samtliga verksamheter.

En kartläggning inom stadens verksamheter skulle kunna synliggöra förekomster av diskriminering, exkludering och ojämlikt bemötande, och ligger i linje med

¹ Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter

intentionerna i stadens program för mänskliga rättigheter (MR-programmet) samt nationella strategier för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck (Jämställdhetsmyndigheten, RFSL). Då homosexuella och transpersoner bara omfattar två av flera sexuella läggningar/könsidentiteter inom hbtqia+ rörelsen, menar stadsdelsförvaltningen att en eventuell kartläggning skulle behöva omfatta även bisexuella, queera, intersexpersoner och asexuella.

2. att kartläggningen ska inkludera en analys av anmälningar om diskriminering och hatbrott samt en dialog med civilsamhällets organisationer

Stadsdelsförvaltningen har en kontinuerlig dialog med föreningslivet, där frågan om mänskliga rättigheter är central. Bland annat ger stadsdelsförvaltningen information om demokrativillkoret i samband med information om möjligheterna att söka föreningsbidrag.

3. att resultaten från kartläggningen ska ligga till grund för ett strategiskt arbete med åtgärder för att motverka homo- och transfobi i stadens verksamheter

Stadsdelsförvaltningen arbetar utifrån stadens Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022 tills en handlingsplan med koppling till MR-programmet är framtagen.

Ett av fokusområdena i MR-programmet är Kunskap och information. För att motverka diskriminering krävs ökad kunskap hos medarbetare, vilket stadens hbtq-utbildning kan bidra till. Målet med utbildningen är att bidra till ett respektfullt bemötande oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Genom att verksamheter som är hbtq-diplomerade har sitt diplom uppsatt, använder pride-flaggor etcetera, får invånare och besökare information om att kunskapen finns.

4. att årligen följa upp och redovisa arbetet mot homo- och transfobi i samband med stadens ordinarie rapportering om jämlikhet och diskriminering.

Stadsdelsförvaltningen rapporterar om mänskliga rättigheter i samband med tertiärrapporter och verksamhetsberättelse under mål 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt. Därmed anser stadsdelsförvaltningen att det redan finns system för att planera och följa upp arbetet med mänskliga rättigheter, vilket omfattar arbetet för att motverka homo- och transfobi, inom ramen för budgetprocessen samt genom MR-programmet och kommande handlingsplaner.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

1. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer att staden har ett ansvar att arbeta för att alla som verkar och vistas i staden bemöts med respekt och att diskriminering och fördomar motverkas. Förvaltningen anser vidare att förslaget om att genomföra en kartläggning för att uppmärksamma diskriminering och fördomar som drabbar hbtqi-personer i stadens verksamheter går i linje med intentionerna i stadens program för de mänskliga rättigheterna. Enligt MR-programmets fokusområde ”kunskap och information” ska stadens verksamheter använda relevant statistik och rapporter som bidrar med kunskap om hur skillnader i levnadsvillkor ser ut för olika grupper i staden. En kartläggning kan bidra till att synliggöra sådana skillnader och komma att utgöra ett viktigt underlag eftersom det i dagsläget finns förhållandevis få rapporter om hur bland annat homo- och transfobi tar sig i uttryck och drabbar invånare i olika delar av stadens organisation. I linje med MR-programmet och stadens arbete för att stärka hbtqi-personers rättigheter anser förvaltningen därtill att ett eventuellt kartlägningsarbete utöver homo- och transfobi även bör omfatta/undersöka diskriminering och förtryck som drabbar personer som är bi, queer, intersex och/eller asexuella.

Förvaltningen ser positivt på att inkludera en dialog med organisationer i civilsamhället som arbetar för att stärka hbtqi-personers rättigheter och livssituation i en eventuell kartläggning. Det finns därtill verksamheter i staden med kunskaper och erfarenheter som blir särskilt viktiga att involvera i ett eventuellt kartlägningsarbete. Till exempel stadens mötesplatser för hbtqi-personer (både för äldre och yngre) och stadens ungdomsmottagningar.

Ungdomsmottagningen i Järva lyfter exempel på homo- och transfobi som de kommer i kontakt med genom sitt uppdrag som kuratorer och genom sina studiebesök på skolor och andra platser i framför allt ungas liv. Dessa exempel synliggör också ett behov av ökad förståelse för hur hbtqi-personer drabbas av begränsande normer, förtryck och diskriminering på olika sätt i stadens verksamheter och hur staden behöver utveckla sitt arbete för att motverka detta. I de skolor som ungdomsmottagningen besöker förekommer till exempel hård jargong med homo- och transfoba kommentarer och skämt. Det sker mobbning och trakasserier utifrån sexuell läggning och/eller könsidentitet. Det kan också handla om begränsande möjligheter för transungdomar att byta om på skolgympan (ibland finns bara två

omklädningsrum uppdelade enligt tvåkönsnormen). Därtill finns exempel på okunskap hos personal i skolan, främst gällande utsatthet som kan drabba transungdomar.

Avseende fritidsverksamhet lyfter ungdomsmottagningen hur könssuppdelad verksamhet med stereotypa aktiviteter kan riskera utesluta icke-binära ungdomar, och göra det svårare för vissa ungdomar att antingen gå med sina vänner med annat kön eller gå själv utifrån sin könstillhörighet. Vidare lyfts erfarenheter av begränsande och destruktiva maskulinitetsnormer på ungdomsgårdarna som något som påverkar hbtqi-ungdomars deltagande negativt och att många hbtqi-ungdomar, som ungdomsmottagningen kommer i kontakt med, inte uppfattar ungdomsgårdar/fritidsgårdar (som inte har en hbtqi-profil) som trygga platser. Ungdomsmottagningen lyfter vidare exempel på osynliggörande/icke-kompetens i ärenden inom socialtjänsten där ungdomen är uttalat hbtqi. Det kan handla om att sexuell läggning eller könsidentitet tonas ner eller inte anses relevant, om bristande information i överlämning mellan olika instanser (till exempel hur anledningen till att ungdomen hamnat i utsatthet varit kopplad till att ungdomen är hbtqi-person) och/eller misstro gentemot hbtqi-ungdomar.

Förvaltningen anser att ett mer systematiskt och sammanhållet kartläggningsarbete som på motsvarande sätt undersöker och lyfter fram hur hbtqi-personer utsätts för förtryck och diskriminering inom specifika verksamhetsområden kan utgöra ett viktigt komplement till stadens hbtqi-utbildning med fokus på normmedvetet bemötande. Förvaltningen instämmer vidare att det är viktigt med planering för hur resultaten från den här sortens kartläggningsarbete ska tas om hand. Förvaltningen delar bilden att ett eventuellt kartläggningsarbete bör utgöra grund för ett strategiskt arbete med åtgärder för att utveckla det pågående arbetet för att stärka hbtqi-personers rättigheter. Det pågår samtidigt ett arbete med att ta fram en ny stadsövergripande handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (hbtqi) som ska ligga under MR-programmet. Enligt förvaltningen bör ett eventuellt kartläggningsarbete genomföras som en del av förverkligandet av den nya handlingsplanens mål och intentioner. För att öka likvärdigheten i stadens arbete för att stärka hbtqi-personers rättigheter anser förvaltningen att ett eventuellt kartläggningsarbete bör genomföras utifrån respektive verksamhetsområde och samordnas centralt. Vidare bör ett eventuellt kartläggningsarbete, precis som annat utvecklingsarbete för att motverka förtryck och diskriminering av hbtqi-personer följas upp inom befintligt system för att planera och rapportera arbetet med de mänskliga rättigheterna. Förvaltningen planerar och rapporterar det strategiska MR-arbetet under mål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt*.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Kristina Lutz m.fl. (M)

föreslår att nämnden beslutar:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att tillstyrka motionen
3. Att vidare anföra följande

Förvaltningen menar på att framtagande av underlag och åtgärder för att motverka homo- och transfobi bör ske som en del i genomförandet av Stockholms stads nya program för mänskliga rättigheter och handlingsplanen för att motverka rasism. Som vi framfört tidigare fokuserar den typen av program ofta på information och kunskapshöjande insatser men vi har också velat betona vikten av att även fokusera på konkreta åtgärder och stöd riktade till personer som drabbas, t.ex. hur de ska kunna ta tillvara sina rättigheter.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C),

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Det är positivt att staden arbetar både aktivt och brett med dessa frågor, och det är förstås välkommet att inga anmälningar grundade i homo- eller transfobi inkommit till Diskrimineringsombudsmannen. Det visar på en viss styrka i det arbete som redan bedrivs och på att det finns en medvetenhet inom organisationen.

Vi vill samtidigt understryka att förvaltningens tjänsteutlåtande i stor utsträckning fokuserar på relationer och diskriminering mellan medarbetare. Även om det självfallet är en viktig fråga att ta på allvar, var motionens syfte framför allt att belysa och undersöka brukarperspektivet – det vill säga hur personer som möter stadens verksamheter uppfattar sitt bemötande. För stadens trovärdighet och förtroende är det centralt att säkerställa att alla stockholmare, oavsett bakgrund eller identitet, kan känna sig trygga med att bemötas med respekt och värdighet när de kommer i kontakt med våra verksamheter.

Vi konstaterar vidare att det fortfarande är förhållandevis få verksamheter som är HBTQ-certifierade. Att arbeta med HBTQ-certifiering är en viktig, och i sammanhanget relativt enkel, metod för att stärka kunskap, skapa medvetenhet och förbättra bemötandet av dessa målgrupper. En certifiering är inte en slutpunkt, men

den innebär ett konkret och systematiskt arbetssätt för att höja kompetensen och bidra till ett inkluderande klimat i hela staden.

Det är därför angeläget att Stockholms stad fortsätter att utveckla och fördjupa sitt arbete, med särskilt fokus på brukarnas erfarenheter. Att stärka förtroendet för stadens verksamheter handlar inte bara om att förebygga diskriminering mellan medarbetare, utan också om att aktivt visa att alla stockholmare är välkomna och respekterade i de miljöer där staden möter människor i deras vardag.

Utbildningsnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att bifalla motionen.
3. Att därutöver anföra följande:

Det är positivt att staden arbetar både aktivt och brett med dessa frågor, och det är förstås välkommet att inga anmälningar grundade i homo- eller transfobi inkommit till Diskrimineringsombudsmannen. Det visar på en viss styrka i det arbete som redan bedrivs och på att det finns en medvetenhet inom organisationen.

Vi vill samtidigt understryka att förvaltningens tjänsteutlåtande i stor utsträckning fokuserar på relationer och diskriminering mellan elever. Även om det självfallet är en viktig fråga att ta på allvar, var motionens syfte framför allt att belysa och undersöka brukarperspektivet – det vill säga hur personer som möter stadens verksamheter uppfattar sitt bemötande. För stadens trovärdighet och förtroende är det centralt att säkerställa att alla stockholmare, oavsett bakgrund eller identitet, kan känna sig trygga med att bemötas med respekt och värdighet när de kommer i kontakt med våra verksamheter.

Vi konstaterar vidare att det fortfarande är förhållandevis få verksamheter som är HBTQ-certifierade. Att arbeta med HBTQ-certifiering är en viktig, och i sammanhanget relativt enkel, metod för att stärka kunskap, skapa medvetenhet och förbättra bemötandet av dessa målgrupper. En certifiering är inte en slutpunkt, men den innebär ett konkret och systematiskt arbetssätt för att höja kompetensen och bidra till ett inkluderande klimat i hela staden.

Det är därför angeläget att Stockholms stad fortsätter att utveckla och fördjupa sitt arbete, med särskilt fokus på brukarnas erfarenheter. Att stärka förtroendet för stadens verksamheter handlar inte bara om att förebygga diskriminering mellan medarbetare, utan också om att aktivt visa att alla stockholmare är välkomna och respekterade i de miljöer där staden möter människor i deras vardag.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföras

Liberalerna menar att det är av yttersta vikt att alla våra medborgare bemöts med respekt och att alla former av diskriminering motverkas. Stockholm ska vara en inkluderande stad där alla känner sig välkomna och kan leva i trygghet och nå sin fulla potential. Vi vet att homofobi och än i högre grad transfobi är levande problem, trots åtgärder från stadens sida i de egna verksamheterna. Liberalerna menar att en djupare kartläggning behövs, där vi menar att de grupper som sannolikt är mest utsatta behöver prioriteras. Utifrån denna kartläggning kan sedan nya åtgärder vidtas. Motionen bör därför bifallas.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L)

Att bifalla motionen.